

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИЙ

Кафедра обліку і оподаткування

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

ОБЛІК ВИТРАТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Виконав: здобувач освітнього ступеня
«Магістр»
освітньо-професійної програми «Облік і
оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
денної форми навчання
Кухарчук С.Л.

Керівник:
к.е.н., доцент Семенишена Н.В.

Оцінка захисту:
Національна шкала _____
Кількість балів _____ Шкала ECTS _____
« ____ » _____ 2018р.

Допускається до захисту:

« ____ » _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

к.е.н., доцент

_____ Мельничук О.В.

Кам'янець-Подільський, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ	7
1.1. Визначення витрат та основні вимоги до їх визнання та оцінки	7
1.2. Класифікація витрат як основа побудови їх обліку та аналізу	21
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОВ «ЛОТІВКА ЕЛІТ»	37
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	37
2.2. Первинний облік витрат діяльності підприємств	47
2.3. Синтетичний та аналітичний облік витрат	55
2.4. Відображення операцій з витратами у звітності	65
2.5. Система внутрішнього контролю на підприємстві	73
Висновки до розділу 2	76
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ	78
3.1. Удосконалення обліку витрат підприємства	78
3.2. Загальна характеристика систем автоматизації бухгалтерського обліку витрат на підприємстві	92
3.3. Алгоритм розв'язання задачі автоматизації обліку витрат підприємства	104
Висновки до розділу 3	111
ВИСНОВКИ	113
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	117
ДОДАТКИ	129

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Актуальність дослідження питань обліку витрат безумовно пов'язана з реальним бажанням підприємницького сектору максимізувати прибуток від операційної діяльності не через підвищення цін або масштабів виробництва, а саме за рахунок зменшення обсягів витрат.

З'ясуванню природи, умов виникнення, форм, видів, оцінки, механізмів формування і відображення в обліку та аналізу витрат діяльності приділили значну увагу у своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: Пилипів Н. І., Макроусова Т. О., Семчук О. Я., Костецька Н. І., Атамас П. Й., Батенко Л. П., Голов С. Ф., Нападовська Л. В., Пушкар М. С., Сопко В. В., Семенишена Н.В. та ін. Серед зарубіжних авторів ці проблеми знайшли відображення в наукових працях І. М. Белого, К. Друрі, В. Б. Івашкевича, І. Я. Ламикіна, П. П. Новіченка, С. С. Сатубалдіна, М. Д. Свиргуна, І. С. Чупака, А. Д. Шеремета та інших. Водночас, методика обліку витрат в системі управління сільськогосподарськими підприємствами є недостатньо дослідженою, а, відтак, дійсне дослідження є актуальним.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних, методичних і практичних питань обліку витрат в системі управління діяльністю на підприємстві та напрацювання рекомендацій щодо його удосконалення.

Виходячи із мети дослідження *основними завданнями роботи є:*

- визначити економічну сутність, дослідити порядок визнання та оцінки витрат діяльності;
- визначити класифікацію витрат діяльності;
- дослідити загальну організаційно-економічну характеристику ТОВ «Лотівка Еліт»;
- уточнити наявну систему організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку витрат діяльності на підприємстві;

– розробити шляхи удосконалення методики обліку витрат діяльності суб'єкта господарювання.

Об'єктом дослідження є діюча система обліку витрат діяльності ТОВ «Лотівка Еліт» м. Шепетівка.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні, організаційно-практичні аспекти бухгалтерського обліку витрат діяльності підприємств.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт економічного факультету та плану науково-дослідних робіт кафедри обліку і оподаткування за темою: «Організаційно-методичні засади обліку, оподаткування та контролю в умовах економічної трансформації та міжнародної інтеграції».

В межах наукової програми виконано дослідження з узагальнення, систематизації та удосконалення організаційно-методичних аспектів обліку витрат в системі управління діяльністю підприємства.

Методи дослідження.

В основу дослідження покладено основні принципи діалектичного методу, який передбачає вивчення економічних явищ і процесів у їх взаємозв'язку та взаємообумовленості, відображаючи в результаті об'єктивні закони дійсності. В межах цього методу використано два базових методи – індукція та дедукція.

При розкритті змісту категорії «витрат» та визначенні їх місця в сучасній системі управління підприємством застосовано метод системного підходу.

При дослідженні витрат діяльності як об'єктів обліку та аналізу використано такі аналітичні прийоми: балансовий метод, метод ізольованого впливу чинників, графічний, групування, індексний, методи статистичного і порівняльного аналізу, методи факторного аналізу, моделювання та прогнозування. Головні висновки сформульовано на базі методів системного аналізу та наукової абстракції

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні шляхів та розробці рекомендацій і пропозицій стосовно удосконалення обліку витрат

підприємства. Вагомими результатами, що характеризують наукову новизну є наступні:

удосконалено:

- класифікацію витрат підприємства;
- методичне забезпечення бухгалтерського обліку витрат в частині теоретично обґрунтованого порядку їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку;

- механізм використання облікової політики як інструменту бюджетування витрат;

дістало подальшого розвитку:

- організаційні засади системи контролю витрат, що сприятиме підвищенню ефективності управління підприємством.

Особистий внесок здобувача. Дипломна робота є самостійним науковим дослідженням, в якій викладено авторський підхід до обліку витрат в системі управління підприємства та надано пропозиції щодо його удосконалення. З наукових праць, опублікованих автором, в дипломній роботі використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні їх з метою вдосконалення процесу формування облікової інформації про витрати підприємства, що сприятиме оперативності прийняття рішень на мікрорівні.

Апробація результатів дослідження: основні результати дослідження апробовані на III Міжнародній науково-практичній конференції представників наукової спільноти на тему: «Національне виробництво й економіка в умовах реформування : стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції, яка відбулась 31 жовтня 2018 року у Подільському аграрно-технічному університеті у місті Кам'янець-Подільський.

Публікації: основні результати дослідження опубліковані у збірнику наукових праць III Міжнародної науково-практичної конференції «Національне виробництво й економіка в умовах реформування : стан і перспективи

інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції : міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський) на тему: «Сутність витрат як категорії бухгалтерського обліку» загальним обсягом друк. 0,25 арк.

Інформаційною базою дослідження є наукові джерела (монографії, статті, матеріали, тези виступів на конференціях та семінарах, присвячених проблемам оподаткування, бухгалтерського обліку витрат); міжнародні та вітчизняні нормативні документи; документи методичного та довідкового характеру з бухгалтерського обліку, оподаткування, внутрішнього контролю, Інтернет-ресурси, статистичні видання та видання міжнародних професійних організацій.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Обсяг роботи викладено на 114 сторінках друкованого тексту, список використаних літературних джерел нараховує 114 найменувань.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Під час написання даної роботи виконано поставлені завдання, а саме: розкрито економічну сутність витрат діяльності, досліджено їх порядок визнання та оцінку; визначено класифікацію витрат діяльності; досліджено загальну організаційно-економічну характеристику ТОВ «Лотівка Еліт», її стан первинного, синтетичного та аналітичного обліку витрат діяльності; висвітлено особливості організації та управління охороною праці ТОВ «Лотівка Еліт».

4. Проаналізувавши підходи до визначення поняття «витрати» встановлено, що більшість авторів вважає, що під поняттям «витрати» слід розуміти використання трудових, матеріальних, фінансових та інших видів ресурсів в господарській діяльності суб'єктами господарювання. Деякі автори зазначають, що дані використані ресурси обліковуються та плануються як собівартість продукції. При дослідженні поняття «затрати» встановлено, що однозначної позиції також не існує. Зокрема, ряд економістів під поняттям «затрати» розуміють використання ресурсів, доповнюючи, що використання здійснюється в грошовій формі, а інші додають цільовий характер використання.

5. В економічній літературі існують різні підходи щодо класифікації витрат. У вітчизняних вчених-економістів класифікація витрат підприємств торгівлі орієнтована на приближеність до потреб обліку, планування і звітності, та до потреб зовнішніх користувачів. Узагальнивши існуючі підходи щодо визначення витрат та їх класифікації вважаємо, що не слід віддавати перевагу одному автору, а розглядати різні джерела їх походження, які взаємно не виключають, а доповнюють один одного.

6. Ведення бухгалтерського обліку у ТОВ «Лотівка Еліт» покладено на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером. У ТОВ «Лотівка Еліт» застосовують журнально-ордерну форму ведення бухгалтерського обліку та централізовану форму організації економічного аналізу, оскільки даним видом аналізу займається в основному провідний економіст.

7. Ведення бухгалтерського обліку у ТОВ «Лотівка Еліт» здійснюється відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, який складений з врахуванням специфіки діяльності підприємства.

8. Дослідивши первинний облік операційних витрат ТОВ «Лотівка Еліт», варто зауважити, що він ведеться з використанням таких документів: рахунків, товарно-транспортних накладних, видаткових накладних, шляхових листів вантажного автомобіля, актів списання, розрахунково-платіжних відомостей, виписок банку, розрахунків амортизації, звітів про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт, видаткових касових ордерів, актів приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг), платіжних доручень, податкових розрахунків та ін.

9. Для обліку і узагальнення інформації про витрати підприємства на ТОВ «Лотівка Еліт» використовуються рахунки 9 класу. Для обліку та узагальнення інформації про собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на ТОВ «Лотівка Еліт» використовують рахунок 90 «Собівартість реалізації» в розрізі субрахунків: 902 «Собівартість реалізації товарів» та 903 «Собівартість реалізації робіт, послуг». Облік операційних витрат за елементами ведуть також з використанням рахунків 9 класу, а саме з використанням рахунків 91, 92, та 94 з подальшим аналізом та перегрупуванням за економічними елементами. Для відображення витрат діяльності у фінансовій звітності у ТОВ «Лотівка Еліт» передбачена форма № 2 «Звіт про сукупний дохід» та форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

10. Серед форм податкової звітності, де наводяться показники витрат діяльності, у ТОВ «Лотівка Еліт» виділяють наступні: податкова декларація з податку на прибуток та податкова декларація з ПДВ.

11. Серед статистичної звітності ТОВ «Лотівка Еліт», де наводяться дані витрати операційної діяльності, виділяють форму № 1-підприємство «Структурне обстеження підприємства».

12. В основі аналізу витрат діяльності лежить спроба забезпечити всебічною інформацією про фінансово-економічні результати, які підприємство досягнуло протягом тривалого часу з метою оптимізації управлінських процесів та пошуку резервів економії витрат.

13. Основними шляхами удосконалення витрат діяльності є:

1) автоматизація обліку витрат діяльності, так як вона вимагає великих затрат робочого часу;

2) заміна пустографок документами, які відповідають чинному законодавству;

3) оперативне управління, контроль за наявністю витрат діяльності;

4) розробка нових форм документів, які були б зручними при використанні на певному підприємстві;

5) максимальна централізація обліку витрат діяльності;

6) застосування більш прогресивних методів обліку витрат діяльності.

14. Для поширення інтеграційних можливостей обліку в управлінні формуванням витрат, необхідно використовувати багаторівневий системний підхід, який передбачає :

– на теоретичному рівні - розробку класифікацій, сукупність яких виявиться достатньою для характеристики витрат як об'єкта обліку; на концептуальному рівні - посилення акцентів на підлеглості функції обліку витрат інтересам системи управління в формулюванні цілей і головних завдань обліку, принципів його організації і побудови інформації, слід також визначитись стосовно доцільності бухгалтерської калькуляції виробничої собівартості;

– на методичному рівні – усвідомлення й використання методики формування і комбінування класів організаційних структур, яка б переводила принципи організації обліку витрат в конкретну практичну площину і дозволяла доцільно організувати обліковий персонал; рекомендації, пов'язані з удосконаленням оперативного обліку та глибоким розкриттям витрат в аналітичному

бухгалтерському обліку; обґрунтування системи критеріїв, що дозволяють оцінити стан обліку витрат з точки зору його цілеспрямованості;

– на практичному рівні – реалізацію концептуальних і методичних рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандрівська Г. В. Сучасна практика організації обліку витрат на підприємствах роздрібної торгівлі. *Економіст*. 2011. № 4. С. 16-19.
2. Бандура З. Л. Інформаційне забезпечення управління витратами: необхідність, достатність, активізація за рівнями управління. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/14_1/220_Bandura_14_1.pdf.
3. Беженар. І., Кондрюк Л. Оцінка кредитоспроможності позичальника на основі фінансової звітності. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2009. Випуск 17, Том 2. С. 445–447.
4. Белова І.М. Організація стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємства в умовах інституційних трансформацій: монографія / Р.Ф. Бруханський, П.Р. Пуцентейло та ін. Тернопіль : Вектор, 2017. 260 с.
5. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп.. Київ : Київський державний торгово-економічний університет, 2006. 692 с.
6. Бланк І. О. Фінансовий механізм управління ефективністю операційних витрат виробництва. *Фінанси України*. 2002. № 8. С. 25-27.
7. Болюх М. А. Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток; за заг. ред. М. Г. Чумаченка. Київ : КНЕУ, 2003. 556 с.
8. Бондарєва Т. Г. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студ. за напрямом 6.030504. Т. Г. Бондарєва, І. П. Нагавичко. Рівне : НУВГП, 2013. 200 с.
9. Борковська В.В. Класифікація та бюджетування витрат для потреб управління. *Вчені записки університету «КРОК»*. 2015. Вип. 41. С. 94–104.
10. Борковська В.В. Облік і бюджетування витрат. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами світової і національної економіки:*

сучасний стан та перспективи : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції». Тернопіль, 2015. С. 151-153

11. Борковська В.В. Особливості обліку витрат агропромислових підприємств. *«Запровадження МСФЗ в Україні: проблеми та перспективи для аграрного сектору»* : тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції. ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН. Київ, 2011. С. 51–54.

12. Борковська В.В. Теоретичні питання сучасного обліку витрат. *Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету*. Випуск 7 (25). Ч.1. Редкол.: відп.ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. Луцьк, 2010. С. 150–161.

13. Вахрушина, М. А. Бухгалтерский управленческий учет : учебник для студентов вузов, обучающихся по экон. специальностям. Москва : Омега Л, 2005. 576 с.

14. Волкова М. В. Методичне забезпечення функціонування системи обліку витрат на підприємстві. URL : http://library.kpi.kharkov.ua/Vestnik/2010_6/stati/Volkova.pdf.

15. Гончаров, С. М. Тлумачний словник економіста / С. М. Гончаров, Н. Б. Кушнір. Рівне : НУВГП, 2008. 268 с.

16. Грещак М. Г., Коцюба О.С. Управління витратами : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.. Київ : КНЕУ, 2002. 131 с.

17. Гунчак Ю.Ю., Машталяр Г.П. Проблеми визначення витрат. URL : http://www.rusnauka.com/1_NIO_2011/Economics/77629.doc.htm (Дата звернення : 09.10.2018)

18. Данько Т. В., Волкова М.В. Аналіз та уточнення сучасних підходів до класифікації маркетингових затрат підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2012. № 16. С. 101-107.

19. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 4. С. 42–47.

20. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць*. 2010. Вип. 2. С. 77-83.

21. Дідоренко Т., Белова І. Значення оперативного обліку в системі управління сільськогосподарським підприємством. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2017. Вип. 1–2. С. 29–37.
22. Дідоренко Т.В., Белова І.М. Методика обліку витрат і доходів зі страхування майна на сільськогосподарських підприємствах. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57) С. 699–703.
23. Друри К. Управленческий и производственный учет / Пер. с англ. : учебник. Москва : ЮНИТА-ДАНА, 2003. 1071 с.
24. Дуганець Н., Крамар Н. Проблемні питання організації обліку витрат виробництва в сільськогосподарських підприємствах України. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів (7 грудня 2012 р). / відп. ред. З.В. Герасимчук. – Луцьк : РВВ Луцького національного технічного університету, 2012. С. 113–115.
25. Дуганець Н.В. Суть витрат та собівартості як економічних категорій та об'єктів обліку. *Інформаційні технології в економіці, менеджменті і бізнесі. Проблеми науки, практики та освіти*: зб. наук. праць за матеріалами IX Міжнар. наук.-практ. конф., 24-25 листопада 2005 р. у 3-х т. Т. 1. / Редкол.: І.І. Тимошенко (голова) та ін. Київ, 2006. С.189-191.
26. Євдощак В. І., Грінчак М.С. Шляхи удосконалення обліку і аналізу витрат в сучасних умовах господарювання. *Фінанси України*. 2011. № 8. С. 68-74.
27. Журавель Г. П. Облікова політика підприємства в ринкових умовах : навч. посібник / Г. П. Журавель, В. Б. Клевець, П. Я. Хомин. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2009. 320 с.
28. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ : Знання, 2007. 715 с.
29. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-14 // Сайт Верховної Ради України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (20.03.2018 р.).

30. Закон України «Про рекламу» від 3 липня 1996 р. № 270/96-ВР // Сайт Верховної Ради України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр> (23.03.2018 р.).
31. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 21 червня 2012 р. № 5007-VI // Сайт Верховної Ради України URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5007-17> (23.03.2018 р.).
32. Іванюта П. В. Управління ресурсами та витратами : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2011. 316 с.
33. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку від 30 листопада 1999 р. № 291. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (20.04.2018 р.).
34. Козаченко, Г. В. Управління затратами підприємства : монографія / Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С., Хлап'юнов Л. Ю., Макухін Г. А. Київ : Лібра, 2007. 320 с.
35. Кондрюк Л., Беженар. І. Проблемні питання фінансової звітності при прийнятті управлінських рішень. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2008. Випуск 16, Том 3. С. 468–471.
36. Кондрюк Л., Боднар Н. Впровадження та відображення в обліку розрахунків з оплати праці зарплатними картками. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2013. Випуск 1. С. 59–61.
37. Кондрюк Л.В. Документування обліку операційної оренди в сільськогосподарських формуваннях України. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2004. № 1(16). С. 54–58.
38. Кондрюк Л.В. Облік в системі управління та його функції в Україні. *Аграрна наука – селу : збірник наукових праць ПДАТА*. 2005. № 14. С. 257–259.
39. Кондрюк Л.В. Проблемні питання застосування фінансової оренди цілісних майнових комплексів у вирішенні майнових відносин / П.Т. Саблук, М.Й. Малік, П.І. Гайдуцький, Л.В. Кондрюк та ін. // Бухгалтерське та податкове забезпечення

майнових та земельних відносин у новостворених сільськогосподарських підприємствах. Київ : ІАЕ УААН, 2002. С. 301–314.

40. Кондрюк Л.В., Дуганець Н.В., Зазуляк А.В. Проблемні питання строків здачі авансових коштів у касу. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2014. № 2. С.70–74.

41. Кондрюк Л.В., Кушнір Л.А. Організація обліку оподаткування аграрних підприємств в сучасних умовах господарювання. *Бухгалтерський облік, контроль і аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку*: матеріали II міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 25 листоп. 2015 р. (ЛНТУ, м. Луцьк). Тернопіль: Крок, 2015. С. 49–51.

42. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкин, Н. Г. Данилочкина и др., под ред. Н. Г. Данилочкиной. Москва : Аудит, ЮНИТИ, 2003. 279 с.

43. Копняк Н.І., Андріяш М.В. Сутність затрат. URL : http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2012/Economics/7_110568.doc.htm (Дата звернення : 10.10.2018)

44. Кужельний М. В. Організація обліку : підручник / М. В. Кужельний, С. О. Левицька. Київ : ЦУЛ, 2010. 350 с.

45. Кухарчук С., Семенишена Н. Сутність витрат як категорії бухгалтерського обліку. *Національне виробництво й економіка в умовах реформування : стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції : збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський)*. Тернопіль : Крок. 2018. С. 127–131.

46. Кушнір Л.А., Семенишена Н.В., Блинда В.В. Облік доходів і витрат діяльності підприємств. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2007. Вип. 15, т. 2. С. 230-232.

47. Лахтіонова Л. А. Поняття категорії «витрати» відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. *Фінанси України*. 2010. № 8. С. 67-80.

48. Лебедев, В. Г. Управление затратами на предприятии/ Лебедев В. Г., Дроздова Т. Г., Кустарев В. П. Москва : Бизнес-пресса, 2008. 560 с.
49. Лисенко, В. П. Системний підхід до процесу управління операційними витратами торговельних підприємств. *Економіка, фінанси, право*. 2010. №4. С.23-27.
50. Лист Державної податкової служби України «Щодо витрат на оплату маркетингових та рекламних послуг» від 8 вересня 2011 р. № 16504/6/15-1415 URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/9185> (20.04.2018 р.).
20. Наказ Державної податкової служби України України «Узагальнююча податкова консультація щодо віднесення витрат на оплату маркетингових та рекламних послуг до складу витрат» від 15 лютого 2012 р. № 123 URL: <http://minrd.gov.ua/zakonodavstvo/podatkov zakonodavstvo/nakazi/53336.html> (23.03.2018 р.).
51. Лист Міністерства доходів і зборів України «Про розгляд запиту (щодо врахування витрат на рекламні та маркетингові послуги, у тому числі мотиваційні виплати)» від 5 грудня 2013 р. № 6344/І/99-99-19-03-02-14 URL: http://wap.nau.ua/doc/?doc_id=811290 (26.03.2018 р.)
52. Лишиленко, А. В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 670 с.
53. Максимова, В. Ф. Облік у галузях економіки : навчальний посібник / В. Ф. Максимова. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 494 с.
54. Мельничук О.В. Порядок відшкодування витрат страхувальникам Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та шляхи його удосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Випуск 11. Частина 3, 2015. С. 143–147
55. Мельничук О.В. Узгодження фінансової та податкової звітності щодо відображення витрат підприємства. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2007. Випуск 15. Том 2. С. 227–231.

56. Мельничук О.В. Проблематичність податкової методики визначення об'єкта оподаткування при обчисленні податку на прибуток. *Бюджетно-податкова політика: теорія, практика, проблеми*. Ірпінь, 2004. С. 266–269.
57. Мельничук О.В. Розвиток спеціального режиму оподаткування сільськогосподарських товаровиробників та перспектив його реформування. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. Економічні науки. 2014. Вип. 22(2). С. 133–138.
58. Мельничук О.В. Actual problem softaxation offarming profits. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2015. Випуск 23. С. 181–187.
59. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності, затверджено Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України від 22 травня 2002 р. № 145 URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0145569-02> (23.03.2014 р.).
60. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 р. № 356 URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0356201-00> (20.04.2018 р.).
61. Методичні рекомендації щодо заповнення форм звітності, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 р. № 433. URL : http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_fin_otch_433.aspx (20.04.2018 р.).
62. Мещеряков В.Е. Влияние размещения сельскохозяйственного предприятия на формирование его расходов и эффективность функционирования. *Молодой ученый*. 2016. № 21. С. 415-419.
63. Мещеряков В.Є. Вплив аутсорсингу на формування витрат сільськогосподарських підприємств. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали V міжнар. наук.практ. конф.* Одеса, Атлант, 2016. С. 56-57.
64. Мещеряков В.Є. Вплив механізму розподілу накладних витрат на фінансові результати сільськогосподарських підприємств. *Вісник ХНАУ (Серія «Економічні науки»)*. Вип. 1. Харків : ХНАУ, 2016. С. 260-271.

65. Мещеряков В.Є. Особливості формування витрат сільськогосподарського підприємства та ефективності функціонування в контексті його розміщення. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу та фінансів в агропромисловому виробництві*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Харків : ХНАУ, 2016. С. 46-49.
66. Мороз Л.І. Управління витратами виробничих процесів з регенерацією як складова економії ресурсів. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. № 5. С. 6-9.
67. Московчук А. Т. Аналітичне забезпечення управління витратами / А. Т. Московчук, В. І. Ліщук, І. О. Московчук. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_em/2008_5_2/Zbirnik_EM_08_2_42.pdf.
68. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року №73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
69. Николаева, С. А., Шебек С.В. Управленческий учет. Легенды и мифы. Москва : Аудиторско-консалтинговая фирма «ЦБА», 2004. 288 с.
70. Однолько В.О. Витрати, як економічна категорія, їх зміст і класифікація. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/93793/02-Odnolko.pdf?sequence=1> (Дата звернення : 09.10.2018)
71. Олійник О.В., Бадалов Х.М. Паритет цін і формування собівартості продукції рослинництва в умовах інтенсифікації виробництва. *Економіка АПК*. 2015. № 6. С. 47-53.
72. Орлова, В. К. Фінансовий облік: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 508 с.
73. Охріменко І.В. Витрати як фактор впливу на фінансові результати аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2011. № 2. С. 2-5.
74. П(С)БО 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19 січня 2000 р. № 27/4248 // Сайт Верховної Ради України URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (26.03.2018 р.).

75. Павлова Г.Є., Божок П.В. Методичні засади формування витрат підприємства: управлінський аспект. В: Теорія та практика регіонального розвитку: колективна монографія / за заг. ред. К.Ф. Ковальчука, Л.М. Савчук. Дніпро : Герда, 2016. С. 432-438.
76. Павловська, О. В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2007. №11. С. 54-60.
77. Панкратова Л.А. Проблемні питання бухгалтерського обліку процесу виробництва продукції. URL : <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/6449/1/%D0%9D%D1%96%D0%B6%D0%B8%D0%BD-14.pdf>
78. Пантелійчук Л., Байло І. Формування облікової політики підприємства *Бухгалтерський облік і аудит*. 2004. №12. С. 25-28.
79. Партин, Г. Оцінка концепції управління витратами суб'єктів господарювання. *Регіональна економіка*. 2010. № 2. С. 33-38.
80. Пиріжок, С. Є. Затрати і витрати: проблеми трактування понять / [URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2009_1/stat26.pdf].
81. Півнюк, О. П. Економічна сутність та класифікація витрат в системі управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2010. №2. С. 138-143.
82. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. № 291 // Сайт Верховної Ради України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (20.04.2018 р.).
83. План рахунків та інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року №291 (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
84. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Сайт Верховної Ради України URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (23.03.2018 р.).

85. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
86. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 (в редакції від 01.01.2015 р.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
87. Попович П. Я. Операційний аналіз: проблеми становлення та перспективи розвитку : підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2007. 167 с.
88. Порядок подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419 // Все про бухгалтерський облік. – 2013. – №55. – С. 9-11.
89. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
90. Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року №88. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
91. Пушкар, М. С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2009. 260 с.
92. Рзаєва Т. Г., Джулій Л. В., Слишинська О. В Доходи та витрати: облік за міжнародними та національними стандартами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. №5, Т.3. С. 246-251.
93. Семенишена Н.В. Еволюція теорії витрат: роль і значення для обліку витрат виробництва. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Фінанси і кредит*. 2012. Вип. 1. С. 318-322.
94. Семенишена Н.В., Блинда В.В., Кушнір Л.А. Облік доходів і витрат діяльності підприємств. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2007. Вип. 15, т. 2. С. 230-232.
95. Семенишена Н.В., Семенец І.В. Проблемные вопросы учета и отражения в отчетности расходов институциональных единиц аграрного сектора. *Конкурентный потенциал региона: оценка и эффективность использования* :

Сборник статей II Международной научно-практической конференции (10-12 ноября 2011 г., Абакан, РФ) / отв. ред. Н.Ф.Кузнецова. Абакан : Издательство ФГБОУ ВПО «Хакасский государственный университет им. Н.Ф.Катанова», 2011. С. 263-264.

96. Семенишена Н.В., Семенец И.В. Расходы предприятий аграрного сектора Украины: организационные аспекты учетной политики. *Современное состояние и тенденции развития гуманитарных и экономических наук* : Сборник научных трудов IУ межвузовской научно-практической конференции (с международным участием) (20 апреля 2012 г., Волгоград, РФ). Волгоград : Волгоградское научное издательство, 2012. С. 315-319.

97. Семенишена Н.В., Семенец И.В. Эволюция теорий затрат: актуализация институционального подхода. *Актуальные вопросы современной экономической науки* : сборник докладов VIII-й Международной научной конференции (Липецк, Российская Федерация, 25 февраля 2012 г.) ; отв. ред. А.В.Горбенко. Липецк : Издательский центр «Гравис», 2012. С.10-14.

98. Семенишена Н.В., Слободян В.Д. Управління трансакційними витратами : алгоритмізація процесу. *Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (28-29 червня 2010р.) / Відп. ред. З.В.Герасимчук. Луцьк : РВВ Луцького національного технічного університету, 2010. С. 217-219.

99. Секіріна Н.В. Загальні підходи до формування і класифікації нормативного забезпечення обліку і контролю витрат на виробництво готової продукції. *Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту*. 2011. № 2. С. 235-245.

100. Скрипник М.І. Визначення сутності понять “витрати” та “затрати”. *Міжнародний збірник наукових праць*. Випуск 2(17). С. 308–312. URL: pbo.ztu.edu.ua/article/download/51957/48169 (Дата звернення : 10.10.2018)

101. Скрипник, М. І. Визначення сутності понять «витрати» та «затрати». URL:

102. Слободян В.В. Комп'ютеризація виробництва як підвищення ефективності контрольної функції обліку витрат. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2003. Вип. 11. С. 243–246.
103. Слободян В.В. Менеджмент та облік витрат якості продукції. *Вісник Технологічного університету Поділля*. 2004. Вип. 2, Том 2. С. 119–122.
104. Слободян В.В. Сучасні методи обліку витрат та їх вплив на формування собівартості продукції. *Збірник наукових праць ПДАТА / За редакцією к.т.н., професора, академіка М.І. Самокіша*. 2002. Вип. 10. С. 166–168.
105. Сльозко, Т. М. Організація обліку : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 224 с.
106. Сокіл О. Г. Нормативно-регуляторні аспекти сучасного обліку сільськогосподарських підприємств. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія : Економічні науки*. 2012. № 4 (70). С. 108-114
107. Сук Л. К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Каравела, 2009. 624 с.
108. Трофіменко, О. В. Значення аналізу стану підприємства в умовах ринкової економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2009. № 10. С. 152-159.
109. Цал-Цалко, Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2002. 656 с.
110. Чумаченко М. Проблеми розвитку економічного аналізу діяльності підприємства. *Наукові записки*. 2006. № 16. С. 87–93.
111. Шандова Н. В. Методичні аспекти організації управління витратами. *Фінанси України*. 2009. № 12. С.37-40.
112. Шандова Н. В. Створення ефективної системи управління витратами підприємства. *Фінанси України*. 2010. № 7. С. 26-27.
113. Шумило, О. Ю. Шляхи вдосконалення аналізу та оцінки операційних, фінансових та інших витрат на підприємстві. *Економіка. Фінанси. Право*. 2010. №3. С. 18-23.
114. Юрченко, К. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік витрат і звітність. *Вісник податкової служби України*. 2002. № 20. С. 39-41.

ДОДАТКИ